

Jim Forest, *Leven met wijsheid: een biografie van Thomas Merton*, Eindhoven: Damon, 2018, 303 p., 16 x 24 cm, ISBN 978-94-63401241, 29,90€ [orig. *Living with Wisdom: A Life of Thomas Merton*, 2008].

Thomas Merton is vóór alles bekend als een flamboyante monnik, een trappist die door zijn talrijke geschriften veel mensen heeft geïnspireerd. Maar tegelijk was hij “essayist, criticus op sociaal gebied, oecumenisch pionier, dichter, fotograaf, artiest en correspondent” (p. 17), aldus zijn biograaf Jim Forest, wiens biografie van Merton tien jaar na de oorspronkelijke publicatie in het Nederlands werd vertaald. Het Engelse origineel was trouwens zelf al een derde herziene uitgave. Het was na lezing van Mertons befaamde autobiografie *The Seven Storey Mountain* (1948) dat Jim Forest Merton ontmoette en hem beter leerde kennen. Thomas' vader, Owen Merton, een kunstenaar, groeit op, in Nieuw-Zeeland. In 1911 leert hij Ruth Jenkins, een kunstenares uit de V.S., kennen in Parijs, waar ze beiden kunst studeren. Ze trouwen in Londen en op 31 januari 1915 wordt hun eerste zoon, Thomas, in Prades, Zuid-Frankrijk geboren. Diens kinder- en jeugdjaren spelen zich afwisselend af in Frankrijk, de V.S. en Engeland. Zijn moeder sterft in 1921 en zijn vader tien jaar later. In 1934 verlaat hij Europa voorgoed en gaat literatuur studeren aan de Columbia Universiteit waar hij een vrij liederlijk leven leidt. In 1938 wordt hij in de katholieke Kerk opgenomen en groeit het verlangen naar een leven als religieus, monnik of priester. Na zijn studies geeft hij enkele maanden les en treedt dan binnen in de abdij Onze-Lieve-Vrouw van Gethsemani in Kentucky (1942), legt zijn eeuwige geloften af (1947) en wordt tot priester gewijd (1949). Hij krijgt van zijn abt de mogelijkheid om te publiceren en reeds in 1948 verschijnt zijn levens- en bekeringsverhaal *The Seven Storey Mountain*. Dat was een onverwacht succes: van de originele Amerikaanse editie verschenen 600.000 exemplaren en de aantallen van de paperback-editie liepen in de miljoenen; er verscheen ook een Engelse editie, en het werk werd vertaald in minstens zestien talen (o.a. het Nederlands onder de titel *Louteringsberg*). Door dit alles werd hij een publiek figuur. Binnen de abdij was hij o.a. magister (lesgever), biechtvader, boswachter en novicemeester. Zijn rusteloze natuur, zijn uitgesproken opvattingen (bijv. tegen de oorlog en voor radicale geweldloosheid, tegen racisme) en zijn diverse activiteiten leidden soms tot spanningen met de abt en de abt-generaal van de orde en zelfs tot een tijdelijk publicatieverbod. Binnen de abdij zocht hij tegelijk naar een kluizenaarsbestaan, wat hem in zekere mate werd toegestaan doordat voor hem een kluis op de abdijgrond werd gebouwd, die tevens een retraitecentrum werd. Af en toe rees in hem het verlangen om naar een orde over te stappen waar de eenzaamheid sterker beleefd werd (kartuizers, camaldulzenen), maar dat stonden zijn abt, dom James Fox, en de Congregatie voor de Religieuzen te Rome niet toe. Enerzijds was er die aantrekkingskracht van de eenzaamheid, maar anderzijds engageerde Merton zich steeds meer met mensen en gebeurtenissen die nogal ver van de abdij afstonden. Hij onderhield contacten met Dorothy Day en haar Catholic Worker beweging, Ernesto Cardenal, Boris Pasternak, Jacques Maritain, paus Johannes XXIII, de islamitische soefi-geleerde Abdul Aziz, zenmeester D.T. Suzuki, de boeddhistische monnik Thich Nhat Hanh en vele anderen. Hij verdiepte zich in de woestijnvaders en de orthodoxe spiritualiteit en theologie, en tegelijk ook in de geschriften van de mystici. Tijdens de laatste jaren van zijn leven werd hij nog verliefd op een leerling-verpleegster, Margie, die hij leerde kennen toen hij in het hospitaal aan de rug werd geopereerd. Uiteindelijk hernieuwde hij zijn keuze voor het monnikenleven. In 1968 kreeg hij van de nieuwe abt, dom Flavian Burns, de toestemming om naar een conferentie te gaan van benedictijner- en cisterciënzerabten in Bangkok, waar hij een lezing zou geven over “Marxisme en monastieke perspectieven”. Hij maakte er gebruik van om eerst in Amerika

een rondreis te maken en daarna in Azië, waar hij o.a. de Dalai Lama meerdere keren voor gesprekken ontmoette. Op de dag zelf dat hij zijn voordracht had gegeven, stierf Thomas Merton doordat een staande ventilator op hem viel en hem dodelijk verbrandde. Aan dit vlot geschreven, goed gedocumenteerde en van talrijke foto's voorziene verhaal gaat een Voorwoord vooraf, waarin de auteur zijn ontmoetingen met Merton beschrijft, en volgt een Nawoord, waarin de blijvende invloed van Merton wordt geschetst. Een handige chronologie van zijn leven vindt de lezer op p. 22-26, en aan het einde ook een lijst van internetlinks en van afkortingen, en een register van personen en onderwerpen.

Adelbert Denaux, Brugge